

nükleer lobi işbaşında

"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." Anayasa MADDE 56

"Hükümetler yerli insanlara ait toprakların; çevreye uyum sağlamayan ve kişilerin sosyal ve kültürel açıdan uygun bulmadığı faaliyetlerden korunması gerektiğini anlamalıdır." Birleşmiş Milletler, 1992 Rio Çevre ve Kalkınma Zirvesi Sonuç Deklarasyonu.

HADİ DEPREM DOĞAL AFETTİ, YA NÜKLEER?

AKP hükümeti tarafından gündeme getirilen Nükleer santrale vize verilmesi konusu, ülke ihtiyaçları ve toplumsal çıkarları gözetmeyen siyasal bir tercihtir.

Dünya üzerinde özellikle 1973-74 petrol krizinin ardından petrol fiyatlarının aşırı yükselmesine tepki olarak bir yandan enerjinin daha verimli kullanımı için gündeme getirilen, diğer yandan ise alternatif bir kaynak olarak görülen nükleer enerjinin Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre birincil enerji tüketimindeki payının günümüzde yaklaşık %7 olduğu bilinmektedir.

Yine Uluslararası Enerji Ajansı tahminlerine göre, 2030 yılında bu oranın % 5'e gerilemesi beklenmektedir. Nükleer enerjinin elektrik üretimindeki payı ise halen % 17 iken, aynı kuruluşa göre 2030 yılında % 12'ye düşmesi beklenmektedir. Ajans raporunda nükleer santrallerin ilk yatırım, bakım ve işletme maliyetlerinin yüksekliği, işletme güvenliği konusunda (Rusya'da Çernobil, ABD'de Three Mile Island reaktör kazaları) dünya kamuoyunda ciddi güvensizliğin sürmesi, atık sorununun kalıcı olarak çözümlenememiş olması ve atık yönetimi maliyetinin (santrallerin demontajı, atıkların geçici ve kalıcı saklanmasıyla yönelik çalışmalar, atıkların nakli vb.) santral kuruluş maliyetinden de yüksek olması bu düşüşün nedenleri olarak açıklanmaktadır.

Dünya üzerinde yapılan bilimsel çalışmalarda, atıkların kalıcı olarak saklanması ve atık yönetimi konusunda da ciddi endişeler ve risklerin olduğu bilinmektedir. Atıkların toprağa saklanmasından sonra yerkabuğu hareketlerinin doğurabileceği riskler konusunda güvenilir çözümler henüz geliştirilememiştir.

Tüm bu riskler dünyada ciddi olarak tartışılırken ülkemizde nükleer santrallerin kurulmasına izin vermek, insan ve çevre sağlığını hiçe saymak, nükleer lobiye teslim olmak anlamına gelmektedir.

Ülkemizde kurulması düşünülen toplam 4500 megawattlık üç santralin maliyeti 15 milyar dolar bulurken, 30 yıl sonraki söküm ve depolama maliyetleri de yine on milyarlarca doları bulacaktır. Nükleer enerji; tüm sanayi alanlarında en pahalı ve en az yerli istihdam yaratan sektörlerden biridir. Ayrıca diğer ülkelerde standart dışı kalan ve pazarı olmayan bu santrallerin ülkemizde kurulması, diğer ülkelerde daha önce ödenen bedelleri halkımızın sırtına yükleyecektir.

Bilindiği gibi, ülkemiz jeolojik özellikleri nedeniyle zengin enerji kaynaklarına sahiptir. 9 milyar tonluk linyit rezervlerimiz, 180-190 milyar kilovat-saatlik bir hidroelektrik kapasitemiz, dünyanın 7. büyük, Avrupa'nın en büyük jeotermal potansiyeline sahip olduğumuz bilinmektedir. Ayrıca, TPAO'nun doğu ve batı Karadeniz bölgelerinde yaptığı çalışmalarda petrol ve doğal gaz adına umutlu gelişmeleri de bunlara eklemek gerekir. Ancak bu zengin enerji kaynaklarımız dışa bağımlı enerji politikamız nedeniyle atıl olarak bekletilmektedir. Örneğin, Enerji Bakanlığı verilerine göre, termiğe dayalı elektrik üretiminde dışa bağımlılık oranı 2000 yılında % 50 dolayında iken, bugün neredeyse % 65 düzeyine ulaşmıştır. Hidrolik kaynaklarımızın ancak % 35'lik bölümünden yararlanabildiğimiz açık bir gerçek iken, kaynak çeşitliliği gerekçesiyle nükleer santrallerin yolunu açmak, dışa bağımlılığı daha artıracaktır. Çünkü, nükleer teknolojinin

içinde olmak farklı, sorunlarını çözememiş nükleer santralleri ithal etmek farklı bir şeydir. Enerjide bağımlılığımızı giderecek bir çözüm de değildir nükleer santraller. Zira teknolojsi, atık yönetimi ve zenginleştirilmiş uranyumu dışarıdan gelecek santrallerin dışa bağımlılığımızı giderecek bir seçenek olarak sunulması manipülasyondan başka bir şey değildir. Ayrıca, jeolojik yapısı nedeniyle bir deprem ülkesi olan ülkemizde 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinin acı hatıraları henüz aklımızdayken, bu konunun daha da büyük riskler taşıdığı açıktır.

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak soruyoruz;

-Çernobil nükleer santrali kazasından 20 yıl sonra Karadeniz bölgesinde artış gösteren kanser vakaları nasıl açıklanacaktır?

-Geçmişte İstanbul gibi bir mega kentin merkezinde radyoaktif atıklar nedeniyle, bugün Tuzla'da tıbbi atıklarla halk ve çevre sağlığını ne ölçüde önemseydiğini(!) gösteren anlayış, toplumu kurulacak nükleer santralin atıklarından nasıl koruyacaktır?

-Yöre halkının demokratik tepkilerini hiçe sayarak nükleer santrale onay vermek, uluslararası nükleer lobiyi hoşnut etmek, dünya mirası SİNOP'u bile gözden çıkarmak değil midir?

-Nükleer atıkların depolanacağı Sinop ve çevresinin nükleer çöplüğe dönüşerek doğayı ve insanı tehdit etmesi önem taşımamakta mıdır?

-Bergama'da, Uşak'ta ve Artvin'de siyanürlü madencilik atıklarıyla karşı karşıya kalan ülkemiz ve insanımız, bugün dönüşü olmayan nükleer macerayla daha büyük risklerle karşı karşıya kalacaktır.

-Yapılması gereken, ivedi olarak nükleer maceradan vazgeçerek, insanı ve doğayı merkezine alan bir anlayışla, atıl olarak bekleyen yerli enerji kaynaklarımıza dönüşü sağlayacak ulusal enerji politikalarımız oluşturmaktır.

-Ülkemizde kurulması düşünülen nükleer santralleri bilim ve mühendislik temelinde ulusal çıkarlarımıza uygun bulmuyoruz; tıpkı Odamızın bilim insanlarının yıllardır yaptıkları tüm uyarılara karşın sanayi ve yerleşim alanlarınının 1940 yıllardan beri bilinen Kuzey Anadolu Fay hattı üzerine kurulması gibi.

Sonuç olarak; gerek nükleer enerji konusunda dünyadaki olumsuz gelişmeler ve gerekse ülkemizin enerji kaynaklarının olumlu durumu göz önüne alındığında, nükleer santraller ülkemiz için zorunlu değildir.

ÇERNOBİLİ VE RADYASYONLU ÇAYLARI UNUTMADIK.

HADİ DEPREM DOĞALDI? YA NÜKLEER?

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

20.04.2006